

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

**IZVEŠTAJ REVIZIJE O MINISTARSTVU ŽIVOTNE SREDINE I
PROSTORNOG PLANIRANJA**

ZA GODINU ZAVRŠENU SA 31 DECEMBROM 2018

Priština, jun 2019

Nacionalna kancelarija revizije Republike Kosovo je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole i za svoj rad odgovara Skupštini Republike Kosovo.

Naša misija je da preko kvalitetnih revizija jačamo polaganje odgovornosti u javnoj upravi za efektivno, efikasno i ekonomično korišćenje nacionalnih resursa.

Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktan način promovisu polaganje odgovornosti javnih institucija pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Ova revizija je izvršena u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na javnom sektoru kao i sa najboljim evropskim praksama.

Generalni Revizor je odlučio o mišljenju revizije o Godišnjim finansijskim izveštajima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja, u konsultaciji sa pomoćnikom Generalnog revizora Qerkin Morina, koji je nadgledao reviziju.

Izveštaj rezultat revizije izvršene od strane Albesa Tolaj – Ramosaj *vođa tima*, Arta Birinxhiku i Aurora Morina *članovi tima* pod upravljanjem Rukovodioca Departmana Revizije Bujar Bajraktari.

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak.....	4
1 Delokrug i metodologija revizije.....	6
2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje.....	7
3 Finansijsko upravljanje i kontrola.....	10
4 Dobro upravljanje.....	26
5 Napredak u sprovođenju preporuka	29
Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR.....	35
Dodatak II: Komentari MŽSPP o nalazima u revizorskom izveštaju.....	37

Opšti sažetak

Izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu sa revizije Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja za 2018. godinu, koja obuhvaća Mišljenje generalnog revizora o Finansijskim izveštajima. Pregled finansijskih izveštaja za 2018. godinu je izvršen u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih institucija revizije (MSVIR). Naš pristup je uključio testiranja i procedure koje su bile potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajima. Preduzeti pristup revizije je predstavljen u Spoljnom Planu Revizije, od 29.03.2018. god.

Naša revizija je fokusirana na:

Nivo angažovanja za izvršenje revizije određen u zavisnosti od kvaliteta unutrašnje kontrole sprovedene od strane menadžmenta Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja.

Mišljenje Generalnog Revizora

Ne modifikovano mišljenje sa isticanjem pitanja.

Godišnji finansijski izveštaji za 2018. godinu *predstavljaju objektivni i istinit prikaz* u svim materijalnim aspektima.

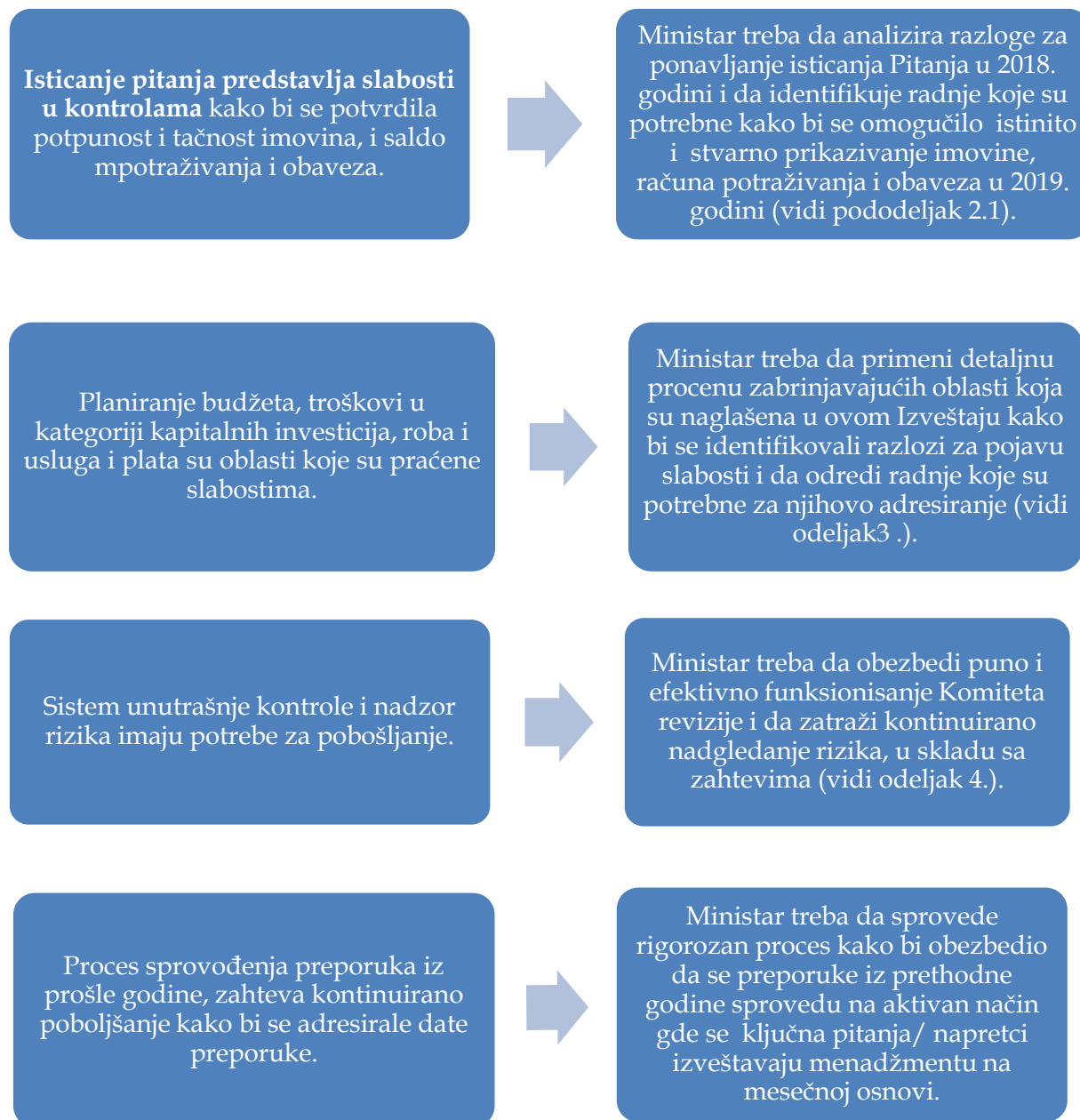
Isticanje Pitanja

Skrećemo vam pažnju da registri imovina i obelodanjivanje ne izmirenih obaveza, i računi potraživanja nisu u potpunosti poverljivi i tačni. Sem toga, identifikovane su nepravilne troškove u kategoriji plata i dnevnica, u iznosu od 126,242€.

Za opširnije vidite Odeljak 2.1 ovog Izveštaja.

Dodatak I, objašnjava vrste mišljenja prema MSVIR-a.

Glavni zaključci i preporuke

Odgovor menadžmenta o reviziji 2018 godine

Menadžment se složio sa najvećim delom nalaza i zaključaka revizije, i založio se da će da sprovede sve date preporuke. Komentare u vezi sa pitanjima za koja se menadžment Ministarstva nije složio, možete naći u Dodatku II.

1 Delokrug i metodologija revizije

Revizija uključuje pregled i procenu finansijskih izveštaja i ostalih finansijskih podataka, kao u nastavku:

- Da li finansijski izveštaji daju pravilan i istinit prikaz finansijskih računa i pitanja za period revizije;
- Da li su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa važećim zakonima i pravilnicima;
- Da li su funkcije unutrašnje kontrole odgovarajuće i efikasne.
- Da li su preduzete odgovarajuće akcije za sprovođenje preporuka revizije.

Preduzeti rad revizije zasnovan je na proceni rizika. Analizirali smo aktivnosti Ministarstva, nivo oslanjanja na menadžerskim kontrolama kako bi odredili nivo detaljnih testova, koji su potrebni za obezbeđivanje dokaza koji potkrepljuju mišljenje GR-a.

Naši postupci su uključili pregled unutrašnjih kontrola, sistema računovodstva, nadovezane supstancijalne testove kao i nadovezani aranžmani upravljanja do one mere koje mi smatramo potrebnim za efektivno obavljanje revizije. Nalazi revizije se ne trebaju smatrati kao sveobuhvatno odslikavanje svih slabosti koje mogu postojati, ili svih poboljšanja koje se mogu izvršiti na sistemima i postupcima koji su delovali.

Odeljci u nastavku pružaju detaljniji sažetak nalaza naše revizije i preporuke u svakoj oblasti pregleda. Komentari menadžmenta prema našim nalazima se mogu naći na Dodatku II.

2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

Revizija Godišnjih Finansijskih Izveštaja (GFI-a) uzima u obzir usaglašenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija koje su predstavljene u GFI-a, uključujući izjavu datu od strane Glavnog Administrativnog Službenika i Glavnog Finansijskog Službenika.

Izjava o predavljanju GFI uključuje izvestan broj tvrdnji u vezi usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru GFI-a. Ove tvrdnje imaju za cilj da pružaju sigurnost Vladi da su im pružene sve relevantne informacije radi osiguranja da se može preduzeti postupak revizije.

2.1 Mišljenje Revizije

Ne-modifikovano mišljenje sa isticanjem pitanja

Revidirali smo finansijske izveštaje Ministarstva sredine i prostornog planiranja za godinu završenu 31. decembra 2018. god., koji uključuju izveštaj prijema i isplata u gotovom novcu, izveštaj o izvršenju budžeta kao i objašnjavajuće beleške finansijskih izveštaja.

Prema našem mišljenju, Godišnji finansijski izveštaji za godinu završenu 31. decembra 2018. god., predstavljaju pravilan i istinit prikaz u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim standardima računovodstva za javni sektor (prema računovodstvu zasnovanom na gotovom novcu), Zakonom br. 03/L-48 o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i Uredbom MF, Br. 01/2017 o godišnjem finansijskom izveštavanju budžetskih organizacija.

Osnova za Mišljenje

Izvršili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. Verujemo da su dokazi revizije koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za obezbeđivanje osnove za mišljenje.

Isticanje Pitanja

Skrećemo vam pažnju na činjenicu na sledeće:

- Vrednost kapitalnih investicija (iznad 1,000€), predstavljena u GFI je bila potcenjena za 1,327,412€¹, jer ove imovine nisu registrovane u računovodstvenim registrima. Dok, što se tiče ne kapitalnih imovina (ispod 1,000€), vrednost od 1,128,000€,

¹ Kod segmenta „Bela zemlja“ kod Gnjilana, nisu registrovane imovine u vrednosti od 1,004,388€, „Regulisanje reka“, isplata u vrednosti od 318,752 i kod „Zemlja – Hade“, u iznosu od 4,272€.

predstavljena u GFI prema registru e-čovina, takođe nije tačna. To zbog činjenice jer u ministarstvu (isključujući Katastarsku agenciju Kosova), registrovane imovine nisu amortizovane prema utvrđenim normama u pravilniku i u registrima je imalo ne registrovanih imovina u iznosu od 14,455€. Ministarstvo nije posedovalo unutrašnje registre kako bi predstavila tačno vrednost imovina ispod 1,000€.

- Ministarstvo još uvek ne poseduje potpuni registar svih svojih vodenih imovina (kao što je utvrđeno u Zakonu o vodama, br. 04/L-147). Ovo pitanje je navedeno i u prethodnoj godini.
- Obaveze ministarstva su precenjene za 948,844€², jer je obelodanjena obaveza koja nije bila obaveza ministarstva.
- Računi potraživanja koji su predstavljeni od Agencije za zaštitu sredine (AZS), bili su potcenjeni za 1,166,540€. To se desilo zbog činjenice jer su u GFI predstavljene samo računi potraživanja za 2018. godinu, u iznosu od 515,199€, ne uključujući i saldo iz ranijih godina.
- Ministarstvo je izvršilo nepravilne isplate u kategoriji plata i dnevnica, u vrednosti od 126,242€ (za opširnije vidi pitanje C1).

Ključna pitanja revizije

Vrednost neizmirenih obaveza za eksproprijacije, za godine 2010. – 2018. postigla je ukupnu vrednost od 159,384,567€. Od tih sredstava, za eksproprijaciju privatnih imovina 47,623,006€, za eksproprijaciju opštinskih imovina 11,059,701€, za eksproprijaciju društvenih imovina 84,946,822€ i za eksproprijaciju javnih imovina, 15,855,038€. Povećanje obaveza iz godine u godinu, rezultat je nedostatka finansijskih sredstava, i kao rezultat lošeg upravljanja procesa eksproprijacije od tri odgovornih ministarstava: Ministarstva infrastrukture, koja ima za obavezu da odredi segmente eksproprijacije, Ministarstva finansija koja je odgovorna za određivanje finansijskog iznosa eksproprijacija, i MŽSPP-a koja je izvršilac isplata finansijske vrednosti, određene od MF-a.

2.2 Usklađenost sa zahtevima za GFI i ostalim zahtevima za izveštavanje

Zahteva se da MŽSPP izveštava u skladu sa određenim okvirom izveštavanja i sa ostalim zahtevima za izveštavanje. Mi smo uzeli u obzir:

- Zahteve ZUJFO br. 03/L-048 (sa izmenama i dopunama);
- Usklađenost sa Pravilnikom MF. Br. 01/2017 o Godišnjem izveštavanju Budžetskih organizacija;

---

² MŽSPP je u saradnji sa Ministarstvom za ekonomski razvoj (MER) i Regionalne kompanije za vodovod u Đakovici, potpisali su Sporazum o razumevanju, dana 09.07.2018. godine, gde član 2., tačka 2. kaže da će MŽSPP finansirati realizaciju projekta u iznosu od 200,000€, koja je isplaćena 29.10.2018. godine.

- Usklađenost sa Finansijskim pravilom br. 01/2013 o trošenju javnog novca i Finansijskim pravilom br. 02/2013 o upravljanju ne finansijske imovine;
- Akcioni plan za adresiranje preporuka;
- Zahteve postupaka za Finansijsko upravljanje i kontrolu (FUK).
- Konačni plan nabavke i Izveštaj o potpisanim ugovorima;
- Tromesečne finansijske izveštaje i;
- Operativne izveštaje.

U kontekstu GFI mi nemamo nijedno pitanje da pokrenemo, sem onih koje smo opisali kod isticanja pitanja.

Zbog toga, Izjava od strane Glavnog administrativnog i finansijskog službenika, prilikom dostavljanja nacrtu GFI-a Ministarstvu Finansija, može se smatrati tačnom, sem paragrafa kod isticanja pitanja.

2.3 Preporuke u vezi sa Godišnjim finansijskim izveštajima

Za gore navedena pitanja, daju se preporuke:

Preporuka A1 Ministar treba da obezbedi da su preduzete neophodne mere za eliminisanje uzroka koji su izazvali isticanje pitanja. U tom pravcu, trebaju se preduzeti mere identifikacije i evidentiranja u registrima, informacija koja se tiču imovina, obaveza i potraživanja, kako bi njihovo predstavljanje u GFI bilo tačno i potpuno.

3 Finansijsko upravljanje i kontrola

Naš rad u vezi sa Finansijskim upravljanjem i kontrolom (FUK), odražava detaljni rad koji je preduzet o sistemima prihoda i troškova u budžetskim organizacijama. Posebno je u fokusu revizije bilo i upravljanje budžetom, pitanja nabavke kao i ljudski resursi kao i imovina i obaveze.

Zaključak o Finansijskom upravljanju i kontroli

Uprkos činjenice da je MŽSPP postavila relativno dobre kontrole u odnosu na njene statutarne obaveze, nekonzistentno sprovođenje zahteva je prouzrokovalo slabosti u procesu isplata, slabo upravljanje imovinom, itd. Finansijsko upravljanje i kontrola trebaju dokazati dobar proces revidiranja i bezbednost u sprovođenju zakonodavstva i drugih procesa kontrole. Ključne oblasti gde je potrebno više poboljšanja, su: realizacija budžeta za kapitalne investicije, kašnjenja u realizaciji isplata iz kategorije kapitalnih investicija i roba i usluga, isplata preko sudskih odluka i upravljanje imovinama ispod 1,000€.

3.1 Planiranje i izvršenje budžeta

Razmotrili smo izvore budžetskih fondova, potrošnju fondova kao i prikupljene prihode prema ekonomskim kategorijama. To je istaknuto na donjim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ³	2018. izvršenje	2017. izvršenje	2016. izvršenje
Izvori Fondova:	52,893,885	45,248,031	38,288,425	40,267,136	38,172,422
Grant Vlade -Budžet	46,443,885	37,519,057	34,727,214	39,215,730	36,157,798
Finansiranje preko dugova	3,300,000	3,300,000	0	0	720,076
Prihodi od strane PAK-a.	3,150,000	3,150,000	3,056,483	0	0
Spoljne donacije	0	1,278,974	504,728	1,051,406	1,294,548

Završni budžet u odnosu na početni budžet je smanjen za 7,645,854€. povećanje budžeta je bilo od spoljnih donacija, u iznosu od 1,278,974€, dok je smanjenje budžeta učinjeno odlukama Vlade zbog budžetskih skraćanja.

U 2018. godini, Ministarstvo je potrošilo 38,288,425€, ili oko 85% završnog budžeta, sa padom od 12% u odnosu na 2017. godine. U nastavku se daju objašnjenja za aktuelnu poziciju.

³ Završni budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva finansija

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2018. izvršenje	2017. izvršenje	2016. izvršenje
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama:	52,893,885	45,248,031	38,288,425	40,267,136	38,172,422
Plate i Dnevnice	2,204,901	2,199,043	2,197,516	1,976,772	1,984,177
Roba i Usluge	1,418,082	3,027,194	1,555,625	1,419,875	1,358,734
Komunalije	83,220	75,826	68,363	67,241	40,974
Kapitalne Investicije	49,187,682	39,945,968	34,466,921	36,803,248	34,788,537

Objašnjenja o promenama u budžetskim kategorijama su date u nastavku:

- Završni budžet za plate i dnevnice je smanjen za 5,858€, u odnosu na početni budžet. Ovo smanjenje je izvršeno odlukom Vlade. Iz ove kategorije je utrošeno 99% završnog budžeta.
- Završni budžet za robe i usluge je početno povećan za 684,785€, kao rezultat spoljnih donacija, i za 342,000€ kao rezultat prenose iz kapitalnih investicija, odlukom Vlade za pokrivanje troškova za Operativnu grupu stvorenu od Vlade za čišćenje životne okoline na Kosovu (292,000€) i za ugrađivanje elektronske mreže u Gadimlju (50,000€). Nezavisno od tog porasta, realizovani budžet za ovu kategoriju je bio samo 51%. To je kao rezultat kašnjenja u razvijanju procedura nabavki.
- Budžet komunalija je smanjen odlukom vlade od 14,405€. Realizacija za ovu kategoriju je bila 68,363€ ili 90%.
- Završni budžet za kapitalne investicije je smanjen za 9,241,714€ u odnosu na početni budžet, kao rezultat odluka Ministarstva finansija i Vlade. Realizacija u odnosu na završni budžet je bio 86% konačnog budžeta.
- Zakonom o budžetu, ministarstvu je dodeljeno 3,300,000€ fondova od zajma, za podizanje jedinice za sprovođenje projekta „Postrojenje za otpadne vode u Opštini Priština“, projekat u predviđenom iznosu za investicije od 20,000,000€ od 2017. godine. I tokom 2018. godine, Ministarstvo nije uspelo da realizuje trošenje sredstava za ovaj projekat, jer nije uspelo da završi na vreme procedure nabavke za angažovanje međunarodnog eksperta za pripremu projektnog zadatka za sprovođenje projekta.

Pitanje B2⁴ – Ne zadovoljavajući učinak u izvršenju budžeta

Nalaz Realizacija budžeta se treba učiniti u skladu sa Zakonom br. 06/L-020 o budžetu Republike Kosovo za 2018. godinu, i u skladu sa protokom gotovog novca.

Realizacija budžeta za kapitalne investicije preostaje glavni izazov kojim se suočava MŽSPP. Iako je godišnji trošak u odnosu na završni budžet bio 86%, ne možemo reći da je dobar pokazatelj učinka. Početno je imalo mnogo prilagođivanja/ skraćanja tokom godine, dok s druge strane, preostale obaveze na kraju godine u ovoj kategoriji, bile su mnogo velike (2,206,432€, ne uključujući obaveze za eksproprijaciju imovina/ parcela).

Budžetom je planirano 77. projekata (46. projekata nastavljena iz proteklih godina i 31. novih projekata). Kašnjenja u sprovođenju projekata su bile vidljive, kao rezultat kašnjenja u započinjanju procedura nabavki, potpisivanja ugovora na kraju godine, poništenja procedura nabavki i žalbi Ekonomskih operatera (EO) u Organu za razmatranje nabavki (ORN), kao i slabe izrade projekata i tehničkih specifikacija iz jedinica koje traže.

Rizik Slabo izvršenje budžeta za kapitalne investicije rezultira sa neefikasnim korišćenjem izvora na raspolaganju i smanjuje efektivnost planova troškova ministarstva. Neispunjenje programa za kapitalne investicije rezultira sa manje realizovanih projekata.

Preporuka B1 Ministar treba da obezbedi da izrada budžeta bude oslonjena na detaljnu analizu svih faktora koji utiču na njegovo izvršenje, kako bi izbegli razlike između planiranja i troškova. Ministar takođe, treba da obezbedi da su eliminisane sve barijere u vezi sa izvršenjem projekata, i da inicira na vreme procedure nabavke.

3.1.1 Prihodi

Prihodi koji su tokom 2018. godine planirani za realizaciju od strane MŽSPP-a bili su u iznosu od 923,000€, međutim, uspela je da inkasira 1,398,646€ ili 51% više od planiranja. Dok, u odnosu na proteklu godinu, imalo je povećanja od 754,384€ ili 117%. Povećanje prihoda je bilo kao rezultat isplata od korisnika vode nakon sporazuma koje je sklopilo ministarstvo sa operaterima za programiranje i brisanje akumuliranih dugova godinama.

Prihodi se realizuju od licenca, prihoda od korišćenja vode, prihoda od građevinskih dozvola, prihoda od prodaje usluga, opštinskih dozvola za životnu sredinu, itd. Ovi prihodi

⁴ Pitanje A i preporuka A - podrazumeva nova pitanja i preporuke,
Pitanje B i Preporuka B - podrazumeva ponovljena pitanja i preporuke,
Pitanje C i preporuka C - podrazumeva delimično ponovljena pitanja i preporuke.

MŽSPP realizuje preko Departmana za vode, Departmana za zaštitu životne sredine, Departmana za stanovanje i Katastarske agencije Kosova. Inkasirani prihodi se prilikom prilivaju u budžetu Kosova i ne koriste se od strane ministarstva.

Tabela 3. Sopstveni prihodi (u €)

Opis	Početni ⁵ budžet	Završni budžet	2018. prijeti	2017. prijeti	2016. prijeti
Sopstveni prihodi	923,000	923,000	1,398,646	644,262	609,575
Ukupno	923,000	923,000	1,398,646	644,262	609,575

Preporuke

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.1.2 Plate i dnevnice

Plate i dodaci se plaćaju preko centralizovanog sistema isplata koji se upravlja od MF-a. Ipak, postoji niz kontrola koje operišu unutar MŽSPP-a, koje se nadovezuju sa ovlašćenjem platnog spiska, izmenom platnog spiska i reflektovanje izmena koja su se desila. Planirani broj je bio 343 dok je aktuelni broj na kraju 2018 godine bio 330 zaposlenih.

Završni budžet u kategoriji plata i dnevnica je bio 2,199,043€ i realizovan je u iznosu od 2,197,516€ ili 99%, nezavisno od činjenice da ministarstvo nije popunilo broj zaposlenih koji je bio planiran. Ovo je kao rezultat dodatka broja zaposlenih u kabinetu ministra, jer od 20 koliko je bilo planiranih budžetom, broj je povećan na 30 službenika. Ovo povećanje je učinjeno odlukama Premijera za imenovanje zamenika ministara koji imaju i pomoćno osoblje. Visoke plate službenika kabineta, u odnosu na odobrene pozicije budžetom, učinile su da uprkos neispunjenju broja radnika, budžet bude potrošen skoro u celosti.

U vezi pitanja osoblja, identifikovali smo sledeće:

⁵ Početni i završni budžet u ovom slučaju podrazumeva planirani iznos za inkasiranje.

Pitanje C1 – Nedostatak evidencija za izlazak na posao

Nalaz Osnivajući se na Briselski sporazum, odnosno Zakon br. 04/L-199 o ratifikaciji prvog međunarodnog sporazuma o načelima koja regulišu normalizaciju odnosa između Republike Kosova i Republike Srbije, Vlada Kosova je odlukom br. 06/39 od 22.07.2015. godine odobrila dogovorene zaključke o raspuštanju takozvane „Civilne zaštite“, koja je funkcionisala u severnim opštinama Kosova, i podržala je utvrđena zalaganja ovim zaključcima. Preko ove odluke, obavezuju se ministarstva i odgovarajuće agencije da sprovedu zaključke.

Na osnovu toga, nakon procesa zapošljavanja u MŽSPP-u, aktima o imenovanju su integrisana 38. radnika srpske zajednice, bivši pripadnici „Civilne zaštite“. Za ove radnike je bilo planirano da se sistematizuju po opštinama na severnom delu Kosova. Međutim, u njihovim aktima o imenovanju, zaposlenima je određena samo pozicija ali ne i radno mesto.

Mi smo primetili da za 29. službenika od 38. njih, ministarstvo ne poseduje dokaze kako bi potvrdili njihov izlazak na radno mesto, kao što to obavezuje Uredba br. 05/2010 o radnom vremenu, dok je ministarstvo izvršavalo isplatu plata.

Finansijska vrednost za troškove plata, za 2018. godinu, bila je 126,242€ za ovih 29. radnika.

To se desilo zbog razloga jer nisu sprovedene kontrole rukovodstva kako bi se osiguralo da svi radnici budu prisutni na radnom mestu tokom radnog vremena.

Rizik Isplata radnika u nedostatku dokaza za izlazak na posao i nedostatka angažovanja za vršenje službenih dužnosti, su nepravilne isplate i štete budžet ministarstva.

Preporuka C1 Ministar treba da preduzme sve neophodne akcije kako bi osigurao redovan izlazak na posao zaposlenih, vršeći kontinuirani nadzor kao što je predviđeno zakonskim aktima. U suprotnom, ovaj problem treba diskutovati i u Vladi, uzimajući u obzir da je ovaj problem proširen i u drugim ministarstvima.

Pitanje B2 – Primena različitih koeficijenata za iste pozicije

Nalaz Prema zakonu Br. 03/L-147 o platama civilnih službenika, član 3. tačka 2. Institucije javne uprave Republike Kosovo su dužne da isplate iste plate sa istom vrednošću za isti posao.

Tokom upoređivanja podataka zaposlenih u MŽSPP-u i Katastarskoj agenciji Kosova (KAK) za decembar mesec, identifikovali smo da u devet slučajeva⁶ primenjene su nadoknade sa različitim koeficijentima za iste pozicije. To se desilo delimično kao rezultat ranijeg zapošljavanja službenika sa različitim kvalifikacijama, na istim pozicijama.

Rizik Ne harmonizacija koeficijenata i isplata službenika za iste pozicije, utiče na kvalitet izvršenih radova od odgovarajućih službenika i oštećenje budžeta

Preporuka B2 Ministar treba da obezbedi da se isplata službenika vrši prema opisu radnih zadataka, izbegavajući mogućnost različitih isplata za iste pozicije.

Pitanje B3 – Nedostaci u angažovanju radnika Sporazumom o posebnim uslugama

Nalaz Prema zakonu br. 03/L-149 o civilnoj službi Republike Kosovo, član 12. tačka 4. – imenovanja na određeno vreme za period kraći od šest (6.) meseci, vršiče se na osnovu ugovora zvanih „Sporazum o posebnim uslugama“, koji podležu Zakonu o obligacionim obavezama i za koje se primenjuje pojednostavljena procedura regrutovanja.

MŽSPP je tokom 2018. godine angažovala 148 radnike Sporazumom o Posebnim Uslugama (SPU, koji su bili angažovani u različitim vremenskim periodima. U tri (3.) slučajeva je prevaziđen zakonski rok od šest meseci, i njihov rad i dalje traje na osnovu zahteva od strane odgovarajućeg departmana. U 13. slučajeva, lica su bila angažovana za vršenje redovnih zadataka, kao što su: Službenik za obezbeđenje, administraciju i čuvari prirode. To se desilo u nedostatku slobodnih radnih mesta i potrebe ministarstva za ove pozicije, dok, 67. lica su bila angažovana kao terenski radnici, ne sprovodeći neku proceduru regrutovanja. To, jer je njihovo angažovanje za period od pet meseci vršeno odlukom Vlade, za projekat „Očistimo Kosovo“

Rizik Sklapanje sporazuma o posebnim uslugama za redovne zadatke, kao i prevazilaženje zakonskog roka više od šest meseci, utiče na povećanje troškova ugovornih usluga. Angažovanje lica SPU-om, bez procedura, može uticati da zbog nedostatka konkurencije, budu angažovani ne meritorna lica.

---

⁶ Pozicije: Službenik za informisanje, koeficijent 7 i 6; Profesionalni istraživač, koeficijent 9, 8 i 7; revizor, koeficijent 15 i 7; Administrativni asistent, koeficijent 6 i 5; Inspektor – koeficijent 8 i 7; Koordinator – koeficijent 9 i 8; Recepcionista, koeficijent 6 i 5; Viši pravni službenik – koeficijent 9 i 8; Službenik za zaštitu kvaliteta vazduha – koeficijent 7 i 6.

Preporuka B3 Ministar treba da obezbedi da se primenjuju zakonski rokovi trajanja angažovanja SPU-om, i da se takvi ugovori koriste samo za posebne usluge, ali ne i za redovne pozicije, i da se svako angažovanje vrši prema traženim procedurama zakonom.

3.1.3 Robe i usluge, kao i komunalije

Završni budžet za robe i usluge (uključujući i komunalije) u 2018. godini bio je 3,103,021€. Od njih, potrošeno je 1,623,988€ ili 52%. Oni se odnose na snabdevanja za kancelarije, goriva za vozilo, troškove za putovanja van zemlje, održavanje i popravka vozila, ostale ugovorene usluge i komunalne troškove.

Iz ove kategorije smo izabrali 25. uzoraka za supstancijalno testiranje i 11. uzoraka za testiranje usklađenosti. Naša testiranja su rezultirala sa sledećim nalazima:

Pitanje A2 - Finansijska podrška za pokrivanje troškova putovanja za lica koja nisu deo ministarstva

Nalaz Prema AU 2004/07, član 2. službena putovanja su kretanja koja imaju destinaciju ili cilj koji koristi za vršenje službenih dužnosti Vlade Kosova i civilne službe.

Od naših testiranja, primetili smo da je 16.05.2018. godine, Ministarka donela odluku za finansijsku podršku - pokrivanje troškova putovanja (avionske karte) u finansijskoj vrednosti od 7,144€ za 14. lica, radi učestvovanja na „16. međunarodnoj ekspoziciji arhitekture Bijenala Venecije“. Osobe o kojima je reč nisu bili deo ministarstva i ne zna se cilj ove podrške ili koristi ministarstva od njihovog učešća na ovom događaju. Odluka je izdata na osnovu zahteva, podnetog od strane Ministarstva kulture, omladine i sporta kako bi podržali delimično pokrivanje troškova, ne pružajući nikakav dokument koji bi pokazao svrhu ili korist ministarstva od ovog događaja.

Rizik Trošenje finansijskih sredstava za lica koja nisu deo ministarstva i bez koristi za ministarstvo, kao i neobrazloživost utrošenih sredstava, pokazuje neadekvatno upravljanje javnih finansija, i troškovi kao takvi, mogu se smatrati nepravilnim troškovima.

Preporuka A2 Ministar treba da obezbedi da se svaki učinjeni trošak od budžeta ministarstva učini za finansiranje aktivnosti ministarstva, da je dokumentovan i da je u skladu sa finansijskim pravilima.

3.1.4 Kapitalne investicije

Završni budžet za kapitalne investicije je bio 39,945,968€. Od tog budžeta je tokom 2018. potrošeno 34,466,921€, ili oko 86%. Ovi troškovi se uglavnom tiču kapitalnih troškova za regulisanje i održavanje životne sredine i troškove za eksproprijaciju.

Menadžment je postavio sistem kontrole za kapitalne investicije, uključujući proces nabavke i isplata. Naša testiranja su identifikovala da ove kontrole nisu dovoljno efektivne tokom perioda izveštavanja.

Iz ove kategorije, mi smo izabrali 100. uzoraka za supstancijalno testiranje i 11. uzoraka za testiranje usklađenosti. Naša testiranja su rezultovala sa sledećim nalazima:

Pitanje A3 - Kašnjenja u realizaciji plana nabavke za kapitalne projekte

Nalaz Na osnovu Zakona o javnim nabavkama (ZJN), ne manje od trideset (30.) dana pre početka svake fiskalne godine, svaki ugovorni autoritet treba da pripremi prethodno planiranje nabavke, gde će biti identifikovani obrazloženim detaljima sve nabavke, usluge i radovi, koje ugovorni autoritet (UA) predviđa da prihvati tokom fiskalne godine.

U planu nabavke tokom 2018. godine, MŽSPP je predvidelo nabavku 44. kapitalnih projekata u zajedničkoj vrednosti od 23,018,682€. Do kraja godine, uspelo je da realizuje samo 24. nabavki sa finansijskom vrednošću od 4,492,279€.

Razlozi ne realizacije projekata obuhvataju, nedostatak detaljiranih projekata, kašnjenja u iniciranju procedura za nabavke u odnosu na plan, zbog nedostatka tehničkih specifikacija projekata, poništenja procesa nabavki i kašnjenja u potpisivanju ugovora kao rezultat žalbenih postupaka i sporova u ORN-u.

Rizik Ne realizacija procedura nabavki na vreme rizikuje realizaciju kapitalnih projekata prema predviđenom planu i smanjuje mogućnost ispunjenja godišnjih objekta ministarstva.

Preporuka A3 Ministar treba da obezbedi da povodom pripreme godišnjeg plana nabavke, budu uzeti u obzir svi faktori koji mogu uticati na realizaciju plana, kao što su: rešenje imovinskih sporova, priprema izvršnih projekata, pokretanje na vreme postupaka nabavke, formiranje komisija za procenu sa neophodnim iskustvom i ekspertizom, itd.

Pitanje A4 – Slabo planiranje budžeta i početak projekata bez obezbeđivanja preduslova za sprovođenje

Nalaz Prema ZJN-u, član 9, tačka 3 – Ako je ugovorni autoritet javni autoritet ili budžetska organizacija, i odgovarajuća nabavka će prouzrokovati povećanje finansijskih obaveza koja će se ispuniti od budžetskih podela za koje se očekuje izvršenje u narednim fiskalnim godinama, GFS će osigurati da priložene tabele Zakona o budžetskim podelama pruže obrazloženi osnov kako bi se očekivalo da se u budućim finansijskim godinama pružaju dovoljna finansijska sredstva za ispunjenje takvih obaveza.

Mi smo primetili da u projektu „Rehabilitacija vodosnabdevanja i povećanje kapaciteta vode za 9 sela u Kačaniku“, ugovor je bio potpisan u 2015. godini u iznosu od 948,036€, a početno planiranje budžeta za tri godine 2015–2017 godine je bilo samo 400,000€. Za ovaj projekat, ministarstvo je sklopilo aneks ugovor u vrednosti od 92,468€ i u 2018. godini je potpisalo još jedan novi ugovor za nastavak radova, u vrednosti od 178,4344€, koji takođe prevazilazi iznos budžetskih podela u vrednosti od 169,160€. Ukupno, ovaj projekat je postigao iznos od 1,218,938€, ili više od dvostrukog iznosa od početnog planiranja. Radovi za projekat o kojem je reč još nisu završeni. Izvršenje radova do kraja 2018 godine je bilo 96% radova.

Za projekat „Izgradnja cevovoda u Šipolju (Mitrovica) u Trnovcu (Srbica)“ Ministarstvo je imalo ugovorne obaveze iz prethodne godine u iznosu od 328,354€⁷, dok je prema zakonu o budžetu za 2018 godinu, budžet za ovaj projekat za tri godine (2018-2020) bio samo 170,000€. Osim toga, u 2018 godini je potpisalo aneks ugovora za dodatne radove, u iznosu od 31,831€. Ovo je uzrokovalo potrebu za naknadne promene budžeta. Za pokrivanje budžetskih nedostataka za ovaj budžet bilo je potrebno da se uzimaju sredstva sa ostalih projekata.

Za projekat „Izgradnja 7 rampi na teritoriji Kosova za osnaživanje upravljanja nacionalnih parkova Šar planina i Prokletije“, ugovor je potpisan u 2018 godini u iznosu od 334,649€, a trogodišnje budžetsko planiranje je bilo samo 170,000€, ili 49% manje.

Dalje, član 28. tačka 10 navod da „Tehničke specifikacije za ugovore o radu trebaju na tačan način da odrede prirodu i karakteristike učinka traženih radova. Sastavni deo tehničkih specifikacija treba biti izvršni projekat. Bez izvršnog projekta, nijednom UA-u nije dozvoljeno da izdaje dokumentaciju tendera, uključujući i opremanje odgovarajućim dozvolama prema Zakonima na snazi (Zakon o životnoj sredini, Zakon o vodama, Zakon o gradnji, itd.).

⁷ Potpisani ugovor bio je 388,460€, a nastali troškovi/isplate tokom 2017 bile su 60,106€.

Za projekat „Zaštita i očuvanje životne sredine u regionu Suve reke – Šar planina“, radovi su prekinuti od ministarstva jer je izvođač radova tokom izvršenja radova prema predviđenim uslovima u ugovoru, ušao u zaštićenu zonu zakonom⁸ i nisu mu bili dozvoljeni radovi bez dobijanja procene uticaja na sredinu. To nije predviđeno na vreme od strane ministarstva.

Za projekat „Regulisanje korita reke Miruša“, tokom 2018. godine ministarstvo je obavilo isplate u iznosu od 353,670€, ne zahtevajući sigurnost izvršenja radova. To je projekat koji je započet 2012. godine u iznosu od 3,133,171€ i koji i dalje traje uz pratnju kašnjenja u sprovođenju, kao rezultat problema sa eksproprijacijom imovina na kojima prolazi korito reke, problemi koje opština još uvek nije rešila, i kao rezultat nedostatka angažovanja potrebnih kapaciteta za izvršenje radova od strane ekonomskog operatera.

Pomenute slabosti su uticale da kao rezultat lošeg planiranja projekata i pogrešnih tehničkih specifikacija, ne prilagođivanja istih sa uslovima na terenu, kao i ubacivanja projekata u zakonu budžeta, bilo od ministarstva ili od parlamentarnih grupa, bez prethodne dobre analize projekata.

Rizik

Pokretanje procedura od strane ministarstva izvan odobrenih sredstava budžetom, loše izrađivanje tehničkih specifikacija i početak radova pre osiguravanja uslova za rad, rizikuje tok i sprovođenje projekata prema planiranjima i stvara dodatne troškove za ministarstvo.

Preporuka A4

Ministar treba da obezbedi da se na striktan način sprovode zakonski zahtevi, kako bi se budžetsko planiranje i izrada glavnih projekata izvršila u skladu sa uslovima na terenu, radi sprovođenja projekata na vreme, i bez dodatnih troškova. Takođe, pre ugovaranja radova, za svaki projekat koji je finansiran od MŽSPP-a, treba se obezbediti opremanje svim potrebnim dozvolama.

---

⁸ Zakon br. 03/L-233 o zaštiti prirode, član 43. tačka 1 i 2, Ministarstvo sredine i prostornog planiranja je odgovorna vlast za donošenje odluka koja određuje uslove zaštite prirode u postupku davanja dozvole za intervencije na teritoriji Nacionalnog parka. Stav 2, Dozvola se izdaje samo ako je izgradnja objekta predviđena prostornim planom zaštićene zone i ako su primenjene procedure PUŽS prema Zakonu o proceni uticaja na životnu sredinu, Br. 03/L-214, dodatak 1, tačka 25. gde se određuje da“ ako je proširenje postojećeg puta pet (5.) kilometara ili više, u kontinuitetu će biti predmet PUŽS postupaka.

Pitanje A5 – Nepoštovanje kriterijuma tokom nagrađivanja ekonomskih operatera

Nalaz Prema sekundarnom zakonodavstvu ZJN-a, standardnom dosijeu tendera, tačka 6.4, prihvatljivost ekonomskih operatera se specifikuje da EO nema pravo da učestvuje na aktivnost nabavke ili u izvršenju nekog javnog ugovora, ako taj EO aktuelno kasni u isplati bilo kakvog doprinosa za socijalno osiguranje ili porez na Kosovu. Dalje, navodi se da svi članovi grupe (u slučaju kada apliciraju kao grupa) trebaju bit prilagodljivi i da obezbede dokaz o njihovoj prilagodljivosti.

Mi smo primetili da tokom procedure nabavke za projekat „Izgradnja 7. rampa u dva Nacionalna parkova, Prokletijama i Šari“, ugovor u iznosu od 334,649€ je dobio jedna grupa EO-a. Međutim, tokom procene ponuda, nisu ispoštovana gorepomenuta pravila, pošto je jedan od članova grupe doneo potvrdu poreza gde se kaže da lice ima ne izmirene poreske obaveze. Uprkos time, grupa je nagrađena ugovorom.

To se desilo zbog nedostatka odgovornosti Komisije za procenu ponuda, ne poštujući tačno utvrđene zahteve u dosijeu tendera.

Rizik Nagrađivanje ugovorom EO-a koji ne ispunjuju utvrđene ugovore dovodi do zakonske neusklađenosti, i može biti subjekat neravnopravnog tretiranja podnosioca tendera i oštećuje transparentnost procesa. Kao rezultat toga, ugovoreni radovi se mogu obaviti slabim kvalitetom.

Preporuka A5 Ministar treba da poveća mere odgovornosti nad komisijama za procenu ponuda, kako bi procena ponuda bila procenjena objektivno i treba da obezbedi da će se ugovorom nagraditi samo meritorni i odgovorni operateri.

3.1.5 Isplate za eksproprijaciju

MŽSPP je odgovorno za izvršenje isplata za eksproprijaciju imovina. Ove isplate se vrše od dodeljenog budžeta za kapitalne investicije. Završni budžet za troškove eksproprijacije je bio 21,241,500€. Od tog budžeta, potrošeno je 21,032,332€ ili 99% sredstava. Procedure registrovanja ekspropriisanih imovina, regulisane su Zakonom br. 03/L-139 o eksproprijaciji nepokretne imovine, izmenjen i dopunjen Zakonom br. 03/L-2015. Pitanje registrovanja nepokretne imovine se reguliše AU-om br. 18/2015, dok su nadležne institucije za registraciju i regulisanje ekspropriisanih imovina Opštinske kancelarije za katastar.

Iz ove kategorije isplata, testirali smo 100 uzoraka i testiranje je rezultiralo, kao u nastavku:

Pitanje B4 – Ne funkcionisanje Elektronskog sistema eksproprijacije

Nalaz Kako bi lakše upravljali pitanjem eksproprijacije, MŽSPP je u toku uspostavljanja elektronskog sistema eksproprijacije (ESE) od 2013. godine, međutim, ovaj sistem još uvek nije funkcionalan i registracija podataka eksproprijacije nastavlja da se vrši u programu Excel. To je kao rezultat ne završavanja operativnog vodiča za ESE, izrađen od strane radne grupe, ali koji nije potpisan od Generalnog sekretara MŽSPP-a. U tom procesu su uključeni i Ministarstvo finansija i Ministarstvo infrastrukture, koji su se pokazali zanemarljivim i nisu izrazili spremnost za saradnju u vezi sa primenom ESE-a, ni tokom 2018. godine. Za ovo pitanje, mi smo izveštavali i u izveštajima revizije od proteklih godina, međutim, nije adresirano.

Rizik Ne funkcionisanje ESE-a, registrovanja podataka eksproprijacije u Excelu, i nedostatak procedure za ovaj postupak, povećava rizik grešaka i šteti kvalitet i bezbednost podataka. Takođe, mogućnost izmene evidencija u Excelu, ne ostavljajući tragove revizije, može biti subjekat neovlašćenih izmena.

Preporuka B4 Ministar treba da razmotri celi proces i da identifikuje sve faktore koji su prouzrokovali kašnjenja u funkcionisanju ovog sistema, i da obezbedi da se unutar razumnog perioda sistem stavi u upotrebu.

Pitanje C2 – Isplate preko sudskih odluka

Nalaz Oslanjajući se na ZUJFO, član 40. tačka 1, kada sud donese nalog ili odluku kojom se zahteva od javnog autoriteta da isplati bilo kakvu vrstu monetarne nadoknade nad nekim licem, i nalog ili odluka ne podlegne pravu na žalbu od javnog autoriteta, ili javni autoritet nije iskoristio to pravo na vreme, sud odmah šalje kopiju naloga ili odluke Ministarstvu pravde ili odgovarajućem ministarstvu.

Preko sudskih odluka za eksproprijaciju u 2018. godini, izvršene su direktne isplate iz Trezora, u vrednosti od 2,377,885€. To zbog razloga jer su vlasnici dobili redovnu isplatu eksproprijacije, ali kao nezadovoljni cenom, uložili su tužbu nad MŽSPP-om i rezultovalo je sa izmenama cene preko sudskih odluka. U nekim slučajevima, kada stranka dobije spor, Rešenje ne donosi za isplatu u MŽSPP-u već je direktno šalje kod izvršioca. To prouzrokuje dodatne troškove za proceduru izvršenja. Za deset (10.) slučajeva koji su testirani za ove isplate, MŽSPP je isplatilo 61,977€ dodatne troškove za postupak eksproprijacije i ostale administrativne troškove.

To se desilo zbog slabe saradnje između odgovornih sudova sa Državnim zastupništvom i ministarstvom.

Mi smo takođe identifikovali da obaveze za eksproprijaciju opštinskih imovina, u vrednosti od 11,059,701€ nisu nadoknađene odavno, uprkos apliciranja opština za nadoknađivanje. Tokom 2018 godine, nadoknađena je samo opština Priština, u vrednosti od 1,732,375€ preko privatnog izvršioca. Ta vrednost je samo jedan deo ukupnog iznosa, utvrđenog na osnovu izvršnog naloga, gde je ukupan iznos nadoknade 2,271,627,96€ od kojih su 1,680,000 bile za glavni dug, a ostali deo za kamate, troškove izvršenja i ostale administrativne troškove (ukupno 591,628€).

To se desilo kao rezultat nedostatka budžeta.

Štaviše, vredi napomenuti da od 27 testiranih uzoraka, u 16 od njih je Trezor izvršio isplate ne potvrdivši od MŽSPP-a da ista isplata nije izvršena od ministarstva.

Rizik

Izvršenje isplata od trezora na osnovu sudskih odluka, bez prethodnog upoznavanja ministarstva, povećava rizik da izvršenje za istu isplatu bude izvršena dva puta, uzrokujući dodatne troškove za ministarstvo. Ne izvršenje isplata na vreme za eksproprijaciju opštinskih imovina, prouzrokovalo je dodatne troškove oštećujući budžet ministarstva.

Preporuka C2

Ministar treba da obezbedi da su analizirani razlozi predstavljenih nalaza iznad. U saradnji sa Državnim zastupništvom i sudovima, treba se obezbediti da ministarstvo dobije kopije rešenja, kako bi se obaveze za ova rešenja izvršila na vreme, kako bi izbegli dodatne troškove koje su moguće kao rezultat privatnih izvršioca. Takođe, kako bi izbegli dodatnim troškovima, treba se diskutovati i sa Vladom i Ministarstvom finansija, radi obezbeđivanja dodatnih fondova za izmirivanje eksproprijacija na vreme.

Pitanje B5 – Registracija isplata za eksproprijaciju u neadekvatnim kodovima

Nalaz Prema finansijskom pravili 01/2013 – trošenje javnog novca, troškovi se trebaju registrovati u adekvatnim kodovima, utvrđenim u Administrativnom uputstvu za računovodstveni plan.

Mi smo primetili da sve izvršene isplate za eksproprijaciju zemljišta, tokom 2018. godine, u ukupnoj vrednosti od 18,745,379€, registrovani su u kodu 31220 (izgradnja regionalnih puteva) i u kodu 31219 (izgradnja autoputeva), dok je tačan kod njihove registracije 32100 – zemljište.

Takođe, u dva druga slučajeve, isplate u zajedničkoj vrednosti od 1,024,569€, bile su registrovane u kodu za investiciono održavanje, a trebalo je da se registruju kao investicije u nastavku.

To se desilo zbog nekonzistentnog sprovođenja računovodstvenog plana od strane finansijskih službenika.

Rizik Registracija troškova u neadekvatnim kodovima povećava rizik za nepravilno predstavljanje troškova, sa dejstvom nepravilnog predstavljanja i imovina u GFI-u.

Preporuka B5 Ministar treba da ojača unutrašnje kontrole u oblašću isplata i finansija, kako bi obezbedio da se svi troškovi tačno klasifikuju i u skladu sa računovodstvenim planom vlade.

3.1.6 Zajednička pitanja o robi uslugama i Kapitalnim investicijama

U nastavku su zajednička pitanja koja se tiču robe, usluga i kapitalnih investicija:

Pitanje A6 – Slabosti u prosleđivanju isplata

Nalaz Prema Finansijskom pravilom 01/ 2013, početno se treba podneti zahtev za kupovinu, angažovanje sredstva, prosleđuje se nalog za kupovinu, i nakon toga se prihvata roba ili usluga, i nakon prijema priznanice, izvršava se isplata.

Od 125 testiranih isplata (gde se obuhvataju isplate za kategoriju roba i usluga i kapitalne investicije), u 15 od njih u zajedničkom iznosu od 1,191,447€, na početno je primljena priznanica, nakon toga je izvršeno angažovanje sredstva i nalog za kupovinu.

To se desilo kao rezultat ne sprovođenja procedura za trošenje javnog novca od strane odgovornih službenika.

- Rizik** Prijem priznanica pre angažovanja sredstva i naloga za kupovinu, može uticati na povećanje obaveza za buduće period u slučaju nemogućnosti izvršenja isplata od strane ministarstva. To može rezultovati optužnicom od strane EO-a.
- Preporuka A6** Ministar treba da postavi dodatne finansijske kontrole i da obezbedi da finansijski službenici sprovode tačno sve procedure troškova i da se sve priznanice isplate unutar određenih zakonskih rokova.

3.2 Kapitalna i ne kapitalna imovina

MŽSPP je predstavilo u GFI kapitalnu imovinu iznad 1,000€ u neto vrednosti od 240,683,792€, ne kapitalne imovine ispod 1,000€ u vrednosti 1,128,000€, i zalihe u vrednosti od 80,000€. Mi smo procenili upravljanje registrima imovina, proces inventarizacije i sproveli smo supstancijalne testove u 100. uzoraka i testove usklađenosti u 10. uzoraka. Sem obelodanjenog pitanja u pod-odeljku odeljka 2.1 isticanje pitanja, identifikovali smo i sledeće pitanje:

Pitanje A7 – Kašnjenja u inventarizaciji imovine

- Nalaz** Uredba 02/2013 o upravljanju ne finansijske imovine, član 19. tačka 4.7, određuje da se inventarizacija imovine treba završiti pre završetka GFI-a, izveštaj inventarizacije se treba harmonizovati sa računovodstvenim registrima i potencijalne razlike se trebaju objasniti u GFI.

Komisija za inventarizaciju imovine u MŽSPP-u nije uspela da završi izveštaj pre pripreme GFI-a. Izveštaj za inventarizaciju imovine ministarstva je završen 18.03.2019 godine. Kao rezultat toga, nijedan rezultat inventarizacije nije odražen u GFI-u.

To se desilo zbog toga jer Komisija za inventarizaciju nije obavila zadatke u skladu sa odlukom o određivanju komisije i nisu sprovedene odredbe Uredbe o upravljanju imovinama.

- Rizik** Nedostatak inventarizacije imovina na vreme onemogućuje poravnanje stanja imovina sa računovodstvenim stanjem i potvrđivanje postojanja imovine. To povećava rizik da objavljena imovina u GFI ne bude tačna.

- Preporuka A7** Ministar treba da obezbedi da Komisija za inventarizaciju izradi izveštaj inventarizacije pre izrade GFI-a i da obezbedi da su izvršena sva poravnanja stanja inventarizacije imovina sa registrima organizacije, pre pripreme GFI-a za 2019 godinu. izveštaj se treba razmotriti od menadžmenta i registar imovina se treba ažurirati u zavisnosti od rezultata inventarizacije.

3.3 Potraživanja

Vrednost računa potraživanja u GFI-u za 2018. godinu je bila 2,327,322€, što reflektuje povećanje ovih računa za 515,322€ u odnosu na 2017 godinu. Ovi računi se tiču taksa koje trebaju isplatiti EO koji su uglavnom potrošači vode. Sem pomenutih pitanja za mišljenje u odeljku 2.1, nemamo neko drugo pitanje.

Preporuka

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.4 Ne izmirene obaveze

Izveštaj ne izmirenih obaveza prema snabdevačima je na kraju 2018 godine bio u iznosu od 161,769,076€, obaveze za kapitalne investicije u vrednosti od 2,206,432€ i obaveze za robe i usluge i komunalije 178,077€. Ove obaveze su prenete za isplatu u 2019 godinu. Naša testiranja su pokrenula sledeće pitanje:

Pitanje C3 - Kašnjenja u isplati obaveza

Nalaz Prema članu 37. stav 1. Uredbe 01/2013 MF o trošenju javnog novca – sve priznanice koje prihvata budžetska organizacija, trebaju se izmiriti unutar 30 dana.

Iz spiska obaveza, predstavljenih u GFI, mi smo testirali 19 uzoraka i iz testova je rezultovalo da 6. priznanica u zajedničkoj vrednosti od 125,995€ nisu isplaćene unutar predviđenog zakonskog roka.

Takođe, iz testiranja 25. isplata za robe i usluge, izvršene tokom godine, primetili smo da su 4. priznanica u zajedničkoj vrednosti od 15,629€ isplaćene nakon predviđenog roka od 30. dana.

Kašnjenja su uglavnom od 22 do 98 dana izvan predviđenog zakonskog roka. To se desilo zbog nedostatka primene u celosti Uredaba o trošenju javnog novca, od strane odgovornih službenika.

Rizik Neizvršenje obaveza prema predviđenim zakonskim rokovima na osnovu uredbe trezora, povećava rizik da dugovi porastu i mogućnost sudskih tužbi nad ministarstvom. To može prouzrokovati i druge budžetske poremećaje tokom godine.

Preporuka C3 Ministar treba da obezbedi da službenici prethodno utvrde postojanje ovih obaveza, i nakon toga, da blagovremeno proslede sve priznanice za isplatu.

4 Dobro upravljanje

Dobro upravljanje podrazumeva osnovna načela polaganja odgovornosti, efektivnost kontrola, upravljanje rizicima, nezavisnost unutrašnje revizije, koordinaciju NKR a unutrašnjom revizijom i dobrim upravljanjem javnom imovinom.

Ključni pokazatelj u podršci efektivnog upravljanja je i sprovođenje preporuka revizije jer to pokazuje do koje mere menadžment preduzima radnje za poboljšanje postojećih procesa i kontrola. Nivo ispunjavanja zahteva FUK od strane budžetskih organizacija se nadzire i preko popunjavanja kontrolnih spiskova samo-ocenjivanja koji se popunjavaju od strane svih budžetskih organizacija, a na kraju godine se podnose Ministarstvu Finansija.

Posebne oblasti našeg pregleda u vezi sa dobrim upravljanjem bile su i proces polaganja odgovornosti i upravljanje rizicima, dok su ostale komponente tretirane u okviru gore navedenih poglavlja ili pod-poglavlja ovog izveštaja.

Opšti zaključak o upravljanju

Postoji određeni broj slabosti upravljanja unutar MŽSPP-a, posebno u vezi sa upravljanjem rizikom. Efektivan odgovor prema preporukama revizije kao i delovanje kvalitetnog sistema unutrašnje revizije nisu u potpunosti uspostavljene, i Komitet revizije nije potpuno funkcionalan. Zahtev za popunjavanje upitnika samo-ocenjivanja nije ispunjen unutar vremenskog roka.

Uprkos toga što je MŽSPP izradio matricu rizika prema zahtevima FUK-a, gde su obuhvaćena identifikacija, procena i tretiranje rizika, nedostaju mehanizmi nadgledanja i kontinuiranog razmatranja plana za upravljanje rizikom.

Slabosti u kontrolama se u posebnosti primećuju u planiranju, upravljanju i realizaciji kapitalnih projekata, upravljanju eksproprijacijom, osobljem i upravljanju imovinom.

Realizovani projekti od MŽSPP-a su većinom višegodišnji projekti. Ugovori se vežu van iznosa početnog odobrenog budžeta. Ima nedostataka izvršnih projekata, prevazilaženje količina i ugovorenih radova, a u posebnim slučajevima, za iste projekte se sklapaju novi ugovori. Kao rezultat toga, projekti se ne završavaju unutar ugovorenih rokova.

Odluke o eksproprijaciji dostižu iznos više od 159 miliona evra, i zbog slabog upravljanja ovih obaveza, mnogo isplata je izvršeno preko sudskih odluka.

U oblasti osoblja, takođe je identifikovano mnogo problema, kao što su: isplate radnika bez evidencije o izlasku na poslu, veliki broj angažovanih radnika Sporazumom o posebnim uslugama, primena različitih koeficijenata za iste pozicije, itd.

Upravljanje imovinama, takođe je praćena slabostima. Komisija za inventarizaciju je izvršila izveštaj sa zakašnjenjem, i kao rezultat toga, rezultati inventarizacije nisu reflektovani u finansijskim izveštajima.

4.1 Sistem unutrašnje revizije

Jedinica Unutrašnje Revizije (JUR) deluje sa tri člana osoblja – Direktorom JUR i dva revizora. Za izvršenje efektivne revizije potreban je sveobuhvatan program rada koji odražava finansijske i ostale rizike MŽSPP-a i pruža dovoljnu sigurnost o efektivnosti unutrašnje kontrole. Uticaj proizvoda Unutrašnje revizije treba da se presudi od važnosti koju menadžment pruža adresiranju preporuka kao i od podrške i izazova koji su pruženi od strane efektivnog Komiteta Revizije.

Za 2018. godinu, JUR je planirao šest revizija koje pripadaju oblastima od visokog i srednjeg rizika. Ovde se obuhvataju aktivnosti za 2017. i 2018. godinu, u vezi sa: a) kapitalnim investicijama, b) imovinama, c) upravljanje depoom, d) upravljanje osobljem, e) nabavkama, f) divizijom za upravljanje budžeta i finansija, i g) upravljanje Informativnom tehnologijom.

Do kraja godine, izvršene su sve planirane revizije. Iz plana i iz godišnjeg izveštaja o radu, primećuje se da su revizije izvršene od dva revizora, dok se ne može potvrditi angažovanje trećeg revizora, i da za trećeg revizora nije izvršena ni procena učinka na kraju godine. Štaviše, u godišnjem izveštaju, JUR je predstavio potrebu za dodatnog revizora.

Ni doprinos KR-a ne izgleda značajan.

Pitanje B6 – Slabo funkcionisanje komiteta revizije

Nalaz	Prema pravilima o funkcionisanju Komiteta revizije (KR), zahteva se da Komitet revizije održi najmanje četiri (4) redovnih sastanaka tokom godine. Mi smo primetili da tokom 2018. godine, KR je održao samo tri radna sastanka. Od zapisnika sa sastanaka se primećuje da je razmotren rad JUR-a, međutim zapisnici su sveobuhvatni. Komitet revizije još uvek nije sastavio svoj statut koji se zahteva prema AU 11/ 2010, član 4. tačka 1.14 za osnivanje i funkcionisanje KR-a u subjektima sektora.
Rizik	Nedovoljno angažovanje Komiteta revizije rezultira nedostatkom nadgledanja rada JUR-a za pružanje podrške menadžmentu u odlučivanju i kako bi se osiguralo da su preporuke revizije tretirane i sprovedene.
Preporuka B6	Ministar treba da obezbedi da će Komitet revizije usvojiti statut rada KR-a, i da će razmotriti na kontinuirani način planove rada i izveštaje unutrašnje revizije, kao i da će da sugeriše menadžmentu preduzimanje mera i akcija u vezi sa datim preporukama iz revizije.

4.2 Menadžersko izveštavanje, polaganje odgovornosti i upravljanje rizikom

Menadžment je sproveo broj unutrašnjih kontrola kako bi osigurao da sistemi funkcionišu kako treba. Važno je da menadžment dobija prave izveštaje i blagovremene. MŽSPP ima dve podređene agencije: Katastarsku Agenciju Kosova (KAK) i Agenciju za Zaštitu Životne sredine (AZŽS), međutim, samo KAK ima odvojeni sistem isplata i priprema finansijske izveštaje koji se konsoliduju u Finansijskim izveštajima MŽSPP-a.

Pitanje B7 - Nedostatak nadzora rizika

Nalaz Prema proceduri FUK-a broj 4 navodi se da registar rizika treba biti revidiran redovno (preporučuju se tromesečna revidiranja), kako bi odredili da li su preduzete neophodne akcije kao što je planirano i da li je izvršena neka izmena u procenama rizika. Revidirani registar rizika, treba se izneti nakon svakog revidiranja i treba biti ažuriran prema potrebi.

MŽSPP je izradio matricu rizika, prema zahtevima FUK-a, gde su obuhvaćeni: identifikacija, procena i obuka o rizicima, međutim nedostaju mehanizmi nadgledanja i kontinuiranog razmatranja plana za upravljanje rizikom. To zbog razloga jer menadžment nije postavio poseban naglasak i pažnju na ovu oblasti.

Rizik Nedostatak kontinuiranog nadgledanja od strane menadžmenta, povećava rizik da se identifikovani rizici ne upravljaju na potreban način.

Preporuka B7 Ministar treba da zatraži od odgovornih lica za upravljanje rizikom, da se izvrši izveštavanje na redovnoj osnovi, kako bi se smanjio uticaj rizika na prihvatljiv nivo.

5 Napredak u sprovođenju preporuka

Naš izveštaj revizije GFI-a za 2017. godinu, MŽSPP-a, rezultirao je sa 19 preporuka. Ministarstvo je pripremio Akcioni plan gde se predstavlja način kako će sprovesti date preporuke.

Do kraja naše revizije za 2018 godinu, od 19 datih preporuka u 2017 godini, samo su četiri (4) preporuka sprovedene, četiri (4) su u procesu i 11 njih nisu još uvek adresirane. Za detaljniji opis preporuka i kako su one tretirane pogledajte Tabelu 4.

Tabela 4 Sažetak preporuka iz prethodne i 2018. Godine

Br.	Oblast revizije	Preporuke iz 2017. godine	Preduzete akcije	Status
1	GFI	Ministarka, treba da obezbedi da je izvršena analiza za utvrđivanje razloga za Isticanje Pitanja. Trebaju se preduzeti radnje za izradu jednog potpunog registra svih vodenih imovina, i zatim da se registriraju u registru imovine.	Stanje je isto i tokom 2018 godine. To je reflektovano i u ovom izveštaju.	Sprovedena preporuka.
2	GFI	Ministarka, treba da obezbedi jačanje unutrašnjih kontrola za potpuno predstavljanje kontingentnih obaveza, i da saraduje sa Državnim Pravobranilaštvom za usklađivanje registra, kako bi se prikazale sve kontingentne obaveze.	Nismo primetili takve slučajeve u GFI 2018 godine	Sprovedena preporuka.
3	Proces budžeta	Ministarka, treba osigurati da se izrada budžeta zasniva na detaljnoj analizi svih faktora koji utiču na izvršenje budžeta bez ikakvih značajnih razlika između planiranja i trošenja sredstava. Takođe, mora osigurati da se budžet troši prema planu novčanih tokova.	Traženo je od budžetskih jedinica da tokom procesa budžetskog planiranja izvrše analizu faktora koji utiču na realizaciju budžeta i trošenje budžeta se treba izvršiti prema planu protoka novca i plana nabavke. Ipak, to ne zavisi samo od MŽSPP-a jer ima intervencija u budžetu od MF-a, Vlade i Skupštine.	Ne sprovedena preporuka.
4	Prihodi	Ministarka, u saradnji sa MF, treba pokrenuti otvaranje novih koda koji će omogućiti	Podnet je zahtev od ministarstva za otvaranje odgovarajućih kodova,	Zatvorena preporuka, ne

		jedan jasan odraz prihoda MŽSPP-a	međutim MF to nije procenilo potrebnim.	sprovedena.
5	Plate i dnevnice	Ministarka, treba osigurati da se isplata službenika vrši prema opisu posla, čime se izbegava mogućnost različitih plaćanja za iste pozicije.	Nisu preduzete mere za sprovođenje preporuka.	Ne sprovedena preporuka.
6	Plate i dnevnice	Ministarka, treba osigurati da se dokaže odlazak radnika na poslu, tako da plaćanje radnika bude u skladu sa važećim zakonima.	Za 29 od 38 zaposlenih ne postoje dokazi o izlasku na radno mesto, ni izveštaji o radu, dok za 9. drugih ima nekoliko izveštaja o radu koji se šalju njihovim nadređenima.	Delimično sprovedena preporuka.
7	Plate i dnevnice	Ministarka, treba osigurati da se poštovani zakonski rokovi u slučajevima pozicija sa vršiocem dužnosti i kroz postupak zapošljavanja kako bi se ispunile pozicije sa redovnim osobljem.	Tri pozicije nastavljaju da se drže sa VD-om.	Zatvorena preporuka, ne sprovedena.
8	Plate i dnevnice	Ministarka, treba osigurati da zakonski rok za zaposlene sa Sporazumom o posebnim uslugama nije prekoračen i da se osigura da se takvi ugovori koriste samo za određene usluge, a ne za redovne pozicije.	I u 2018. godini su ponovljena ista pitanja.	Ne sprovedena preporuka.
9	Robe i usluge	Ministarka, treba osigurati da svi sporazumi ministarstva budu doneti u skladu sa pravilima trezora o potrošnji javnog novca, gde se avansi evidentiraju u odgovarajućim kodovima i isti na kraju godine budu opravdani sa pratećim dokumentima kako bi se osigurala prava prezentacija troškova.	Nije imalo takvih slučajeva za 2018 godinu.	Sprovedena preporuka.
10	Kapitalne investicije	Ministarka treba osigurati da se postupak za javne okvirne ugovore razvija samo kada su ne znaju tačne količine koje će biti snabdevene tokom ugovorenog perioda.	Nije imalo takvih slučajeva za 2018 godinu.	Sprovedena preporuka.
11	Kapitalne investicije	Ministarka, treba osigurati da se za svaki sporazum	Iz testiranih uzoraka smo primetili da je za svaki	Sprovedena preporuka.

		određuje službenik za praćenje projekta, kako je predviđeno Sporazumom o razumijevanju, koji će pratiti projekat do završetka projekta.	ugovor određen menadžer ugovora u skladu sa zahtevima iz zakona.	
12	Isplate za eksproprijacije	Ministarka, treba da koristiti odgovarajuće mehanizme za nastavak procesa do završetka i funkcionalizacije ESE-a, kao i operativnih smernica. Takođe, treba osigurati da je registrirano upozorenje u SKIZK za imovinu koja je u eksproprijaciji.	Ministarstvo još uvek nije učinilo neophodno rešenje kako bi stavio u funkciju ESE.	Ne sprovedena preporuka.
13	Isplate za eksproprijacije	Ministarka, treba osigurati da se analiziraju uzroci plaćanja putem sudskih odluka i da se iste prezentiraju MF kako bi se omogućila stvarna procena imovine koja je predmet eksproprijacije.	I u 2018 godini su ponovljena ista pitanja.	Ne sprovedena preporuka.
14	Isplate za eksproprijacije	Ministarka, treba osigurati da službenik za troškove izvrši odgovarajuću klasifikaciju troškova prema računovodstvenom planu, i da se troškovi evidentiraju u odgovarajućim kodovima.	I u 2018 godini su ponovljena ista pitanja.	Ne sprovedena preporuka.
15	Kapitalne imovine	Ministarka, mora osigurati da komisija za inventarizaciju imovine obavlja dužnosti utvrđene članom 19 pravilnika o upravljanju imovinom.	Komisija za inventarizaciju je obavila svoj postao kao što je bilo predviđeno uredbom, međutim, nije uspelo da završi izveštaj pre pripremanja GFI-a.	Delimično sprovedena preporuka.
16	Ne izmirene obaveze	Ministarka, treba kritički pregledati stanje ne izmirenih obaveza kako bi utvrdila neophodne mere za rešavanje identifikovanih pitanja i da se plaćanja vrše u rokovima utvrđenim finansijskim pravilima, i da se sve obaveze pravilno predstavljaju u izveštaj obaveza.	I u 2018 godini su ponovljena ista pitanja.	Ne sprovedena preporuka.
17	Proces u sprovođenju	Ministarka, treba osigurati da je sproveden akcioni plan, koji tačno utvrđuje	Ista situacija je i u 2018 godini. Ministar nije uspeo da preduzme neophodne	Delimično sprovedena

	preporuka	vremenske rokove za sprovođenje preporuka GR-a, sa identifikovanim odgovornim članovima osoblja	mere za adresiranje svih pitanja.	preporuka.
18	Sistem unutrašnje revizije	Ministarka, treba osigurati da je izrađen statut Komiteta Revizije, koji osigurava potpuno funkcionisanje KR. Komitet treba da pregleda rezultate unutrašnje revizije i aktivnosti preduzete od strane menadžmenta u vezi sa preporukama unutrašnje revizije. Takođe treba da osigura da su pripremljeni svi akcioni planovi za sprovođenje preporuka.	I u 2018 godini su ponovljena ista pitanja.	Delimično sprovedena preporuka.
19	Menadžerko izveštavanje, polaganje računa i upravljanje rizikom.	Ministarka, treba osigurati da se neprekidno prati registar rizika od strane Ministarstva, kako bi smanjio uticaj rizika na prihvatljiv nivo.	Iako je pripremljen registar o rizicima on nije ažuriran kao što se zahteva procedurama FUK-a.	Ne sprovedena preporuka.
Br	Oblast revizije	Preporuke iz 2018. godine		
1	GFI	Ministar treba da obezbedi da su preduzete neophodne mere za eliminisanje uzroka koji su izazvali isticanje pitanja. U tom pravcu, trebaju se preduzeti mere identifikacije i evidentiranja u registrima, informacija koja se tiču imovina, obaveza i potraživanja, kako bi njihovo predstavljanje u GFI bilo tačno i potpuno.		
2	Planiranje i realizacija budžeta	Ministar treba da obezbedi da izrada budžeta bude oslonjena na detaljnu analizu svih faktora koji utiču na njegovo izvršenje, kako bi izbegli razlike između planiranja i troškova. Ministar takođe, treba da obezbedi da su eliminisane sve barijere u vezi sa izvršenjem projekata, i da inicira na vreme procedure nabavke.		
3	Plate i dnevnice	Ministar treba da preduzme sve neophodne akcije kako bi osigurao redovan izlazak na posao zaposlenih, vršeći kontinuirani nadzor kao što je predviđeno zakonskim aktima. U suprotnom, ovaj problem treba diskutovati i u Vladi, uzimajući u obzir da je ovaj problem proširen i u drugim ministarstvima.		
4	Plate i dnevnice	Ministar treba da obezbedi da se isplata službenika vrši prema opisu radnih zadataka, izbegavajući mogućnost različitih isplata za iste pozicije.		

5	Plate i dnevnice	Ministar treba da obezbedi da se primenjuju zakonski rokovi trajanja angažovanja SPU-om, i da se takvi ugovori koriste samo za posebne usluge, ali ne i za redovne pozicije, i da se svako angažovanje vrši prema traženim procedurama zakonom.
6	Robe i usluge	Ministar treba da obezbedi da se svaki učinjeni trošak od budžeta ministarstva učini za finansiranje aktivnosti ministarstva, da je dokumentovan i da je u skladu sa finansijskim pravilima.
7	Kapitalne investicije	Ministar treba da obezbedi da povodom pripreme godišnjeg plana nabavke, budu uzeti u obzir svi faktori koji mogu uticati na realizaciju plana, kao što su: rešenje imovinskih sporova, priprema izvršnih projekata, pokretanje na vreme postupaka nabavke, formiranje komisija za procenu sa neophodnim iskustvom i ekspertizom, itd.
8	Kapitalne investicije	Ministar treba da obezbedi da se na striktan način sprovede zakonski zahtevi, kako bi se budžetsko planiranje i izrada glavnih projekata izvršila u skladu sa uslovima na terenu, radi sprovođenja projekata na vreme, i bez dodatnih troškova. Takođe, pre ugovaranja radova, za svaki projekat koji je finansiran od MŽSPP-a, treba se obezbediti opremanje svim potrebnim dozvolama.
9	Kapitalne investicije	Ministar treba da poveća mere odgovornosti nad komisijama za procenu ponuda, kako bi procena ponuda bila procenjena objektivno i treba da obezbedi da će se ugovorom nagraditi samo meritorni i odgovorni operateri.
10	Isplate za eksproprijacije	Ministar treba da razmotri celi proces i da identifikuje sve faktore koji su prouzrokovali kašnjenja u funkcionisanju ovog sistema, i da obezbedi da se unutar razumnog perioda sistem stavi u upotrebu.
11	Isplate za eksproprijacije	Ministar treba da obezbedi da su analizirani razlozi predstavljenih nalaza iznad. U saradnji sa Državnim zastupništvom i sudovima, treba se obezbediti da ministarstvo dobije kopije rešenja, kako bi se obaveze za ova rešenja izvršila na vreme, kako bi izbegli dodatne troškove koje su moguće kao rezultat privatnih izvršioca. Takođe, kako bi izbegli dodatnim troškovima, treba se diskutovati i sa Vladom i Ministarstvom finansija, radi obezbeđivanja dodatnih fondova za izmirivanje eksproprijacija na vreme.
12	Isplate za eksproprijacije	Ministar treba da ojača unutrašnje kontrole u oblašću isplata i finansija, kako bi obezbedio da se svi troškovi tačno klasifikuju i u skladu sa računovodstvenim planom vlade.
13	Zajednička pitanja za KI i R&U	Ministar treba da postavi dodatne finansijske kontrole i da obezbedi da finansijski službenici sprovedu tačno sve procedure troškova i da se sve priznanice isplate unutar određenih zakonskih rokova.
14	Kapitalne i ne kapitalne imovine	Ministar treba da obezbedi da Komisija za inventarizaciju izradi izveštaj inventarizacije pre izrade GFI-a i da obezbedi da su izvršena sva poravnanja stanja inventarizacije imovina sa registrima organizacije, pre pripreme GFI-a za 2019. godinu. izveštaj se treba razmotriti od menadžmenta i registar imovina se treba ažurirati u zavisnosti od rezultata inventarizacije.
15	Ne izmirene	Ministar treba da obezbedi da službenici prethodno utvrde postojanje ovih

---

	obaveze	obaveza, i nakon toga, da blagovremeno proslede sve priznanice za isplatu.
16	Unutrašnj a revizija	Ministar treba da obezbedi da će Komitet revizije usvojiti statut rada KR-a, i da će razmotriti na kontinuirani način planove rada i izveštaje unutrašnje revizije, kao i da će da sugeriše menadžmentu preduzimanje mera i akcija u vezi sa datim preporukama iz revizije.
17	Upravljan je rizicima	Ministar treba da zatraži od odgovornih lica za upravljanje rizikom, da se izvrši izveštavanje na redovnoj osnovi, kako bi se smanjio uticaj rizika na prihvatljiv nivo.

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na Albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na Albanskom jeziku.

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR

(odlomak od MSVIR 200)

Vrsta mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorskom izveštaju

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu dati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije koje se čini revizorskom mišljenju

152. Odluka o tome koja vrsta modifikovanog mišljenja je prikladna, zavisi od:

- prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije - što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji sadrže materijalno pogrešna prikazivanja ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, mogu sadržati materijalno pogrešna prikazivanja; i
- sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije

---

bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Komentari MŽSPP o nalazima u revizorskom izveštaju

Nalazi/Pitanja	Slažemo se da/ne	Komentari BO u slučaju neslaganja	Gledište NKR
Pitanje 1: Isticanje pitanja	Ne slažemo se	Obezvredjivanje ne-finansijske imovine ne radi MŽSPP, već MJU. Ove godine je izdvojeno 200,000,00 € (Izrada katastra vode u skladu sa AU SIJ) i 2020. godine procenjuje se, 350.000,00€. Izrađen je PZ i pokrenut je postupak za tender.	Obezvredjivanje imovine ispod 1,000€ ne vrši MJU već elektronski sistem e-imovina. Ako se u sistemu uvedu tačne informacije onda se i obezvredjenja tačno izračunava. Za vaše informisanje MJU samo pruža tehničku podršku u slučajevima kada BO imaju probleme sa primenom E-imovine. Što se tiče registra vode, pomenute radnje su poduzete u 2019. godini, dok je izveštaj i mišljenje revizije za GFI 2018.
Pitanje A2: Finansijska podršku za pokrivanje putnih troškova za osobe koje nisu bili u sastavu ministarstva	Ne slažemo se	Odluka Ministarke je doneta nakon zahteva Generalnog sekretara Ministarstva kulture, omladine i sporta, a svrha podrške ili korist MŽSPP je da je, na ovom Bijenalu je takođe prikazan i urbani razvoj/prostorno i arhitektonsko planiranje koje se odnosi na delokrug MŽSPP (tokom završnog sastanka, revizijskom timu NKR predati su dokazi koji su dobijeni sa službene internet stranice Bijenala o karakteru ovog svetskog događaja).	Dokazi koji su priloženi ne ukazuju korist Ministarstva od učešća dotičnih osoba u ovom događaju. Nema nikakvog izveštaj o putovanju, stoga nalaz i preporuke ostaju deo izveštaja.
Pitanje A3: Kašnjenja u sprovođenju plana nabavke za kapitalne projekte.	Delimično se slažemo	Kašnjenja u pokretanju Kapitalni projekata su se dogodile jer je bivša ministarka otkazala aktivnosti nabavke za pružanje inženjerskih usluga (dizajn projekata) i MŽSPP je odmah obavestila sve opštine (da njihovi projekti su bili deo Zakona o budžetu) dužni su da razvijaju svoje projekte i završetak prateće dokumentacije (uz odgovarajuće dozvole), što je oduzelo vreme i	Komentar ne osporava revizijski nalaz tako da nalaz i preporuka ostaju kao deo izveštaja.

		uzrokovalo kašnjenja (dali smo vam odluku Ministarke o otkazivanju aktivnosti javne nabavke za pružanje inženjerskih usluga dizajn- projekata).	
Pitanje - A4 Slabo planiranje budžeta i početak projekata bez obezbeđivanja preduslova za sprovođenje.	Ne slažemo se	<p>Za projekt "Rehabilitacija Vodovoda i povećanja kapaciteta vode za 9 sela u Kačaniku" - u 2018. godini smo budžetskim izdvajanjima imali 169,160€, na kraju 2018. godine postao je transfer sredstava u iznosu od 253.000, ukupan iznos je bio 422,160,0 € (projekt 178,434 + 92,468 = 270,902€) Dakle, tokom 2018. godine, bio je dovoljan budžet za ovaj projekt, 422,160€.</p> <p>Za projekt "Izgradnja 7 Rampi na teritoriji Kosova i da se ojača upravljanje nacionalnim parkovima i Šar-planine UES", nedostaje objašnjenje da se sredstva za realizaciju ovog projekta su dobili transfer od drugih projekata (prioriteta).</p> <p>Na osnovu zaključka NKR bazi "<i>Nedostaci navedeni iznad nastali su kao posledica nepravilnog planiranja, projekata i neprikladne tehničke specifikacije....</i>" razjašnjavamo vam da su ovi nedostaci nastali kao posledica činjenice da je bivša ministarka otkazala aktivnosti nabavke za pružanje inženjerskih usluga (dizajn projekata) i MŽSPP je odmah obavestila sve opštine (da njihovi projekti su bili deo Zakona o budžetu) dužni su da razvijaju svoje projekte i završetak prateće dokumentacije (uz odgovarajuće dozvole), što je oduzelo vreme i uzrokovalo kašnjenja ali i probleme u tehničkim specifikacijama.</p>	Naglasak kod ovog pitanja je slabo planiranje početnog budžeta za kapitalne projekte. Istina je da se u kasnijim fazama projekta budžet dopunjuje preko transfera sredstava iz drugih projekata. Ali u početnoj fazi ne može biti precizno planiranje budžeta i druge pretpostavke (dozvole, eksproprijacija i razne prepreke), kao što se dogodilo u slučajevima navedenim u izveštaju. Stoga nalaz i preporuka ostaju de izveštaja.
Pitanje - C2 Plaćanje preko sudskih odluka	Ne slažemo se	<p>Dali smo vam objašnjenja u pismu dana 20/06/2019.</p> <p>U skladu sa Zakonom br. 03/L-139 o eksproprijaciji nepokretne imovine s amandmanima Zakonom br. 03/L-205, svaki vlasnik čija je imovina pogođena procesom eksproprijacije</p>	Zabrinjavajuće u ovom pitanju je činjenica da MŽSPP plaća znatne količine novca na postupke izvršenja i druge administrativne troškove. Stoga smo hteli

		ima pravo da podnese tužbu u odnosu na iznos naknade u skladu sa članom 36. ovog zakona znači da se proces odvija izvan kontrole MŽSPP.	naglasiti kao pitanje u cilju poboljšanja među institucionalne saradnje kako bi se izbegli takvi nepotrebni troškovi. Stoga, preporuka i dalje ostaje deo izveštaja.
Pitanje - B5 Upis isplata za eksproprijaciju u neadekvatnim kodovima	Delimično se slažemo	Planiranje budžeta je bilo u ova dva ekonomska koda (auto putevi i regionalni putevi) i nije predstavljalo nikakav problem u identifikaciji i prikazivanju troškova. Ova preporuka je sprovedena sada tokom 2019. godine od sada se ovi troškovi upisuju samo u ekonomskom kodu, zemlja.	Uprkos planiranju budžeta upisivanje ovih troškova nije bilo u redu. Drugi stav komentara menadžmenta potvrđuje to. Nalaz i preporuke ostaju deo izveštaja.
Pitanje - B7 Nedostatak praćenje rizika.	Delimično se slažemo	Menadžment MŽSPP (Generalni sekretar i Izvršni direktori agencija) u zavisnosti od identifikacije rizika, ažuriraju registar. Smatramo da su tokom ove godine identifikovani neki rizici (Pravni departman, Departman za informacionu tehnologiju i logističke usluge), u saradnji sa Jedinicom za unutrašnju reviziju preduzete su potrebne radnje. Stoga, na kraju fiskalne godine 2019 će se ažurirati Registar rizika na osnovu identifikacija iz 2019.	Nema dokaza da dokaže da je izvršeno praćenje i ažuriranje registra rizika. Čak i komentar menadžmenta MŽSPP naglašava da će ažuriranje registra će biti krajem 2019. Stoga nalaz i preporuka ostaju deo izveštaja.